

TVÆRPILEN

VESTEGNENS AMATØRARKÆOLOGISKE FORENING PROGRAM EFTERÅR 2022

Esben Aarsleff fortæller om en udgravning, på turen til Nordsjælland

FORMAND ANN WELLING - KONTAKT: BESTYRELSE@TVAERPILEN.DK

FORMANDEN HAR ORDET

Kære medlemmer!

Her i efteråret 2022 er Tværpilen kommet tilbage til normalen efter de seneste års genvordigheder. Vi har stadig ikke helt nået det antal medlemmer vi var tidligere, men der kommer langsomt flere til.

I foråret havde vi 3 velbesøgte foredrag og en spændende kør-selv-tur til Nordsjælland, hvor vi fik set og flere udgravninger og en lille museumsudstilling. Til Generalforsamlingen gik vores kasserer gennem mange år, Lina Poll, af. Stor tak til hende for hendes store arbejde. Nu består bestyrelsen af undertegnede som formand, Erik Vinding som næstformand, Bente Larsen som sekretær, Edith Rosenberg som kasserer (der skulle en lille ekstraordinær generalforsamling til, for at hun kunne blive valgt!), Jørgen Nielsen som bestyrer af hjemmesiden, Julia Bjerneboe som tovholder for detektorgruppen, og Anders Jespersen som bestyrelsesmedlem. Kirsten Rajakumar, Boris Pogacar og Thomas Jeppesen er suppleanter. Ninna Thomsen og Nina Nyberg er ikke med i bestyrelsen, men er tovholdere for Gravegruppen.

Til efteråret får vi dels 3 spændende foredrag, der kommer vidt omkring, og dels en foredragsrække i Folkeuniversitetsregi, som fortæller om Østsjællands museers virkefelter. Se nærmere inde i programmet.

Det er ikke lykkedes at arrangere en bustur til Moesgaard. Vi tør ikke binde an med at leje en bus, det er voldsomt dyrt, så det gør vi kun, hvis vi ved samarbejde med andre arkæologiske foreninger kan være sikre på at få fyldt bussen helt op.

Detektorgruppen går nu på de af kommunens jorder, der er tilgængelige for Tværpilen og planlægger noget undervisning i detektorsøgning, danefæ-loven m.m.

Vi er i god kontakt med Kroppedal museum, der har oprettet Kroppedals Museumsforening i stedet for et repræsentantskab. Museet har store planer med hjælp fra frivillige, så hvis nogen af Tværpilens medlemmer skulle få lyst til at være frivillige på Kroppedal, er det bare om at ringe!

Jeg håber I møder talstærkt op til vores arrangementer!

Ann Welling

BERETNINGER FRA GRUPPERNE

GRAVEGRUPPEN

Af Ninna Thomsen (tlf. 31 39 29 10) og Nina Nyberg (tlf. 60 93 77 34)

Angående gravemuligheder for den kommende sæson ser det lovende ud. Lotte Sparrevohn, museumsinspektør Kroppedal Museum, holdt foredrag om emnet "Kamp eller kult – Stenalderens gådefulde palisader" ved Tværpilens generalforsamling den 8. april 2022. I forbindelse med foredraget sagde hun, at der var gode chancer for, at Tværpilens gravegruppe kunne deltage i nogle af museets udgravninger i forår/sommer 2022. Julia Bjørneboe fra Tværpilens bestyrelse har i mellemtiden været i forbindelse med et par arkæologer fra Kroppedal Museum. Derfra forlyder det, at der i øjeblikket er en udgravning i Ejby, hvor gravegruppen har mulighed for at deltage frem til juni. Lidt senere på året vil der komme en ny udgravning i Taastrup, hvor gravegruppen har mulighed for at deltage. Vi vil blive informeret om, hvornår udgravningen går i gang. Gravegruppen får besked fra os, så snart vi ved nærmere.

OBS: Vi vil gerne opdatere vores gravegruppeliste og beder derfor dem, der vil være med i gravegruppen, om at sende en mail med angivelse af mailadresse og telefonnummer til: ninanyberg@live.dk

Skaftungepil, fundet med hjælp fra Tværpilens Gravegruppe

DETEKTORGRUPPEN

Detektorgruppen har været glade for den aftale der er indgået med Høje Taastrup kommune, og det er blevet til et par ture på de nye fælles-marker ved Kjelds kartofler (nord for Roskildevej) og ved Hedehusene.

Der var som regel kun nogle få fremmødte, men det er dejligt at have en mark, hvor vi kan mødes flere.

Det har vist sig at den ene af markerne ikke er blevet taget ud af landbrugsdrift, men det er heldigvis lykkedes at indgå en aftale med forpagteren om, at vi alligevel må gå der, når afgrøderne ikke står høje.

På marken ved Hedehusene begynder der senere på året anlægsarbejde til et rekreativt område, men som det er nu, må vi stadig gå der. Det bliver spændende at se om der dukker flere fund op hen over sommeren.

Informationer omkring træf bliver sendt ud på mail, men detektorgruppen har også stor glæde af at dele informationer og billeder af vores fund på vores Facebook gruppe "Tværpilens detektorgruppe".

Udvalgte fund

Denne 1 skilling er fundet på vores fælles mark i Hedehusene. Der blev fundet en tilsvarende på en fællestur på marken i Taastrup ved Kjelds kartofler.

Det er ikke så mærkeligt, da mønten ofte blev placeret på marken, for at sikre en god høst. Mønten er en ulv i fåreklæder, for den er ikke fra 1771, som det ellers fremgår. Staten slog mønten flere år efter i dårlig kobberkvalitet, i stedet for mangelvaren sølv og de manglende sølvmønter blev skjult ved at producere 50 millioner store kobbermønter, som skulle forestille at være nogle år gamle.

På vores fællesmark i Hedehusene blev der på vores seneste fællestur fundet 3 fine skospænder.

Der findes mange flotte skospænder, som kan inddeles ud fra udformning, størrelse og materiale.

Det første er et rundt spænde på lidt over 2 cm lavet i tin og har haft en jernnål. Spændet bedømmes til at være anvendt i perioden 1400-1600.

Det næste spænde er et typisk kobberlegering spænde fra perioden 1690-1720, hvor den grydeformede fastgørelsesdel er bevaret på det rektangulære spænde.

Det sidste spænde er et kobberlegering spænde med en udformning, der er typisk for perioden 1260-1400.

FOREDRAG

Vikinger

Foredrag ved museumsinspektør Mads Thernøe, Kroppedal Museum

Torsdag den 8. September 2022 kl. 19.30

Taastrup medborgerhus, Taastrup Hovedgade 71

Vikingerne på Vestegnen.

Få km. fra Kroppedal Museum ligger gravpladsen ved Snubbekorsgård. Museets arkæologer udgravede området tilbage i 2007, fordi Høje Taastrup kommune ville lave en række brøndgravninger netop der. Gravpladsen viste sig at rumme 120 grave, både brandgrave og jordfæstegrave, og er dermed en af Sjællands største civile gravpladser fra vikingetiden. Pladsen havde været anvendt i godt 100 år fra ca. år 750 til 850. - dvs. den tidligste del af vikingetiden. Men hvem var de mennesker, der for godt 1200 år siden blev lagt til hvile her? Hvordan var deres liv og hvem var deres leder?

Planlagt foredrag

Onsdag den 26. Oktober 2022 kl. 19.30

Taastrup medborgerhus, Taastrup Hovedgade 71

I skrivende stund er aftalen ikke på plads, men vi håber, at det bliver *Museum-inspektør Mads Ravn, Vejle museerne*, der vil fortælle om den store Vindelev guldskat, der blev fundet i 2021. Nærmere besked kommer i Nyhedsbrevet.

Odin og kvinden fra Boeslunde

Foredrag ved museumsinspektør Trine Borake, Lejre museum

Tirsdag den 15. november 2022 kl. 19.30

Taastrup medborgerhus, Taastrup Hovedgade 71

Ved Boeslunde på Vestsjælland er dukke en meget lille dame op, med stor betydning for vores forståelse af Odin-kulten og ikke mindst Odin fra Lejre-figuren. Endnu engang gør Boeslunde sig bemærket med spektakulære fund og vi skal høre om, hvordan en lille dame og en ret ukendt plads på Vestsjælland kan nuancere vores forståelse af samfundsorganiseringen og udviklingen i jernalder og frem til vikingetid.

FOLKEUNIVERSITETET

6 mandage kl. 16.15-18 (5. September-3. oktober + 24 oktober 2022)

Taastrup medborgerhus, Taastrup Hovedgade 71

Ved forskningschef, ph.d. og mag.art. Jens Ulriksen, museumsinspektør, cand.mag. Maja Kildetoft Schultz, kulturarvschef og vicedirektør, cand.mag. Kristoffer Buck Pedersen, museumsinspektør Annemette Kjærgård, museumsinspektør, cand.mag. Mathias Søndergaard, alle fra Museum Sydøstdanmark

Over seks eftermiddage kan du komme på en historiske rejse sammen med Museum Sydøstdanmark, når museet i samarbejde med den amatørarkæologiske forening Tværpilen inviterer til forelæsninger om alt fra vikingernes gravskikke til stormandsgården Strøby Toftegård. Hør også om de 10.000 år gamle bopladser ved Holmegaard Mose, middelalderlatriner, jernalderbebyggelse i Køge Bugt-området og anløbspladsen Vester Egesborg.

05. september: v/ forskningschef Jens Ulriksen, Død og begravet i vikingetiden
12. september: v/ museumsinspektør, Maja Kildetoft Schultz, Toftegård og Stevns i yngre jernalder

Skiveformet dragtsmykke fra Strøby-Toftegård. Foto: Jens Olsen/Museum Sydøstdanmark

19. september: v/ Kulturarvschef, Kristoffer Buck Pedersen, Mosens Magi
26. september: v/ museumsinspektør, Annemette Kjærgård, Lort og lagkage
03. oktober: v/ museumsinspektør, Mathias Søndergaard, Jernalderbebyggelse i Køge-Greve-Solrød-området
24. oktober: v/ forskningschef Jens Ulriksen, Vester Egesborg

TVÆRPILENS HJEMMESIDE

www.tvaerpilen.dk

BESTYRELSEN

Formand: Ann Welling, tlf: 26 13 91 47

Næstformand: Erik Vinding, tlf: 36 30 82 01

Kasserer: Edith Rosenberg, tlf: 40 85 27 71

Sekretær: Bente Larsen, tlf: 28 93 94 67

Bestyrelsesmedlemmer:

Jørgen Nielsen, tlf: 22 43 62 72

Julia Bjørneboe, tlf: 93 80 80 94

Anders Jespersen, tlf: 60 76 54 81

Suppleanter:

Kirsten Rajakumar, Thomas Jeppesen, Boris Pogacar

Revisor:

Ninna Thomsen, 31 39 29 10, **Revisorsuppleant:** Jens V. Bruun

KONTAKTPERSONER

Gravegruppen : Ninna Thomsen, 31 39 29 10 og Nina Nyberg, 60 93 77 34

Detektorgruppen: Julia Bjørneboe, 93 80 80 94

Redaktionsgruppen: Ann Welling, 26 13 91 47, Kirsten Rajakumar

Alle i bestyrelsen samt kontaktpersoner kan kontaktes på bestyrelse@tvaerpilen.dk

KONTINGENT

Kontingent for 2022 bedes indbetalt senest den 1. marts 2023

Medlemstype og pris 2022

Enkelt 250 kr. , Familie 400 kr. Studerende, 125 kr.

Betalingsform

Kontooverførsel: reg.nr. 1551 konto nr. 5684382. **Vi medsender ikke mere girokort**

Kontingent bedes af nye medlemmer indbetalt hurtigst muligt efter indmeldelse.

Og vi opfordrer alle til at indsende deres email-adresse til bestyrelsen på

bestyrelse@tvaerpilen.dk.

NYT FRATVÆRPILEN

Tværpilens nyhedsbrev udgives 4 gange om året – 1. marts, 1. maj, 1. oktober og 1. december.

Den elektroniske udgave af *Nyt fra Tværpilen* er gratis og suppleres lejlighedsvis med en "husk at". Tilmeld dig ved at maile "Nyhedsbrev" og din mailadresse til Bente Larsen: larsen.bente@gmail.com. Ønsker du *Nyt fra Tværpilen* i papirudgave, sendes det som almindeligt brev og koster 35 kr. om året. Beløbet kan eventuelt betales sammen med kontingentet. Tilmeld dig hos Bente Larsen på 28939467. Husk at meddele os eventuelle ændringer i dine post- og mailadresser. Stof til *Nyt fra Tværpilen* skal fremsendes senest en uge før udgivelsen.

TVÆRPILENS PROGRAM

Flere af medlemmerne har udtrykt ønske om, kun at modtage Tværpilens program digitalt.

Hvis du ønsker dette, så giv besked til Bente Larsen larsen.bente@gmail.com eller telefon 28 93 94 67. Hvis du fortsat ønsker at få programmet på papir med posten, skal du ikke foretage dig noget. Programmet ligger også på vores hjemmeside. www.tvaerpilen.dk.

ARKÆOLIGIFORENINGER VI SAMARBEJDER MED:

Deres programmer og aktiviteter kan ses på deres hjemmesider:

FLÆKKEN: www.flækken.dk

VÆRLØSE-GRUPPEN: vaerloeshistorie.dk/arbejdsgrupperne/fuereso-arkaeologigruppen

KALUNDBORG: vestmuseum.dk/museumsforeningerne/kalundborg-arkaeologiforening